

Bundan sonra,Moğol hükümdar Nozugum’u zorla kendine eş olarak almak ister. Ama namuslu, iffetli, cesur, baş eğmez karaktere sahip Nozugum, “Ölmeye razıyım ki, iffetimi bu yaşlı haine kirletmem” diye kati bir kararla evden kaçır.On kûsur ay, kamışlığı kendine mekan ederek, korku, açlık ve susuzlukla hayat geçirmeye çalışır. Destanda bu durum şöyle beyan edilir:

Uygur Türkçesi: Alte ay yattim kumuşta,
Kumuş arilap kûn çüştî.
Men Nozukning beşiga,
Tagdin igiz mung çüştî.
Kaynap turgan kazanga,
Çömuç selip bakkan yok.

Alta ay yetip komuşta,
Tekiy koyup bakkan yok.

Çöl - cezire içide,
Yoktur mening hemrahim.

Kumuşlukta dert tartip,
Ötti künüm aç-zirin.
Kumuşlukka ot koysa,
Keçip kirey deryaga.
Hergiz hotun bolmasmen,
Kalmak ambal ebgaga.

Türkiye Türkçesi: Altı ay yattım kamışta,
Kamışın arasından güneş ışığı geldi.
Ben Nazığın başıma
Dağdan büyük dert geldi.
Kaynayan kazana kepçe sokan kişi yok,
Alta ay yatıp kamışlıkta
Yastık koyup bakan yok.
Çöl ormanlık içerisinde,
Yoktur benim eşim.
Kamışlıkta dert çekip geçti zamanım.
Kamışlığı ateşe verirse
Kaçıp gidiyim nehire.

Hiç bir zaman eş olmam,
Kalmam kötü hükümdara.

“Nozugum” destanında yine,onun yakalandıktan sonra hapse atıldığı, babasını ve ağabeyini çok özlediğini, Baki'ye olan aşkı, feodal zehirli çekim bağımlısı hükümdarların kötülüğü,Nozugum'un feodal sistemi devirmek için halkı ayaklanmaya teşvik ettiği beyan edilir.Bu tür konular baştan sonuna onun yaşadıkları ve güçlü hisleriyle yakından bağlıdır.

Kısacası “Nozugum” destanında,Nozugum'un cesur iradesi, güzel ahlakı, halkına ve yurduna olan derin sevgisi, asla baş eğmez ruhu ifade edilmiştir.

MOLLA MUSA SAYRAMİ (1836-1917):Aksu Vilayeti, Bay nahiyesinin Sayram köyünde doğduğu için eserlerinde “Sayram” mahlasını kullanmıştır.Molla Musa Sayramı Bay ve Kuça'daki medreslerde eğitim görmüş olup, Arapça ve Farsçayı çok iyi derecede öğrenmiştir.Medresede öğrenci iken tarih, edebiyat, takvim bilimleri, Coğrafta, Kuran ve hadis bilimlerini öğrenmiştir.Yaşadığı dönemde Doğu Türkistan'da meydana gelen siyasi ve toplumsal olaylara aktif katılmış ve bilgisini arttırmıştır.Eserleriye Uygurlar arasında tarihçi şair olarak tanınmış.Şairin “Tarih-i Hamidi”(1908) adlı eseri ile “Divan-i Mesnevi” (1907) adlı eseri Uygur Edebiyatında önemli yere sahiptir.

Şairin“Tarih-i Hamidi” adlı eserinde Doğu Türkistan'ın bin yıllık tarihini içermektedir.Eserde çok sayıda rivayet, efsane ve kıssaların olması Doğu Türkistan Uygur edebiyat tarihi açısından da önemlidir.